הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רמה

ג הִרְמַב״ם שָׁם בְּפֶרֶק ו׳ (ה״ח).
ד מֵהָרַ״י אַבּוּהָב לְדִבְרֵי הַפּוֹסְקִים לְחַמְרָא. ה בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ואם לקחו) מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת דְּעֲבוֹדָה זָרָה כ״ב (ע״א ד״ה לא יאמרו).

(ו) מֻתָּר. (ז) וְאִם לֹא הִתְנוּ בְּתִחִלָּה, כְּשֶׁיָּבוֹאוּ לַחֲלֹק נוֹטֵל אֵינוֹ יְהוּדִי שְׂכַר הַשַּׁבָּתוֹת כֻּלָּם, וְהַשְּׁאָר חוֹלְקִים אוֹתוֹ. ג[ו]אִם לֹא הָיָה שְׂכַר הַשַּׁבָּת יָדוּעַ, יִטֹּל הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְבַדּוֹ שְׁבִיעִית הַשָּׁכָר, וְחוֹלְקִים הַשְּׁאָר. הַגָּה: וְיֵשׁ מַתִּירִין הַשָּׂכָר בְּדִיֵּעֲבַד אֲפִלּוּ לֹא הִתְנוּ (ח) * וְחוֹלְקוּ סְתָם (הרא״ש פרק קמא דעבודה זרה (סי׳ כה) ורבינו ירוחם (נתיב יט) חלק י״ב). וְנִרְאֶה לִי דְּהָפְסֵד גָּדוֹל יֵשׁ לִסְמֹךְ עֲלֵיהוּ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁכָּל זֶה לֹא מִיֵּרֵי אֶלָּא בְּשֶׁחָפְפוּת שֶׁכָּל אֶחָד עוֹסֵק (ט) [ב] בְּיוֹמוֹ (בית יוסף (ד״ה ומרמז)), אֲבָל כְּשֶׁשְּׁנֵיהֶם עוֹסְקִים בְּיַחַד כָּל יְמֵי הַחוֹל, וּבְשַׁבָּת עָסַק הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְבַדּוֹ, מֻתָּר לַחֲלֹק עִמּוֹ כָּל הַשָּׂכָר, דְּאֵינוֹ יְהוּדִי (י) אַדַּעְתָּא דְּנַפְשֵׁהּ קָא עָבִיד, (יא) וְאֵין הַיִּשְׂרְאֵל נֶהֱנֶה בִּמְלַאכְתּוֹ בְּשַׁבָּת כֵּיוָן שֶׁאֵין הַמְּלָאכָה מֻטֶּלֶת עָלָיו לַעֲשׂוֹת, וּמִכָּל מָקוֹם לֹא יִטֹּל שְׂכַר שַׁבָּת אֶלָּא (יב) בְּהַבְלָעָה עִם שְׂאָר הַיָּמִים (ר״ן סוף פרק קמא דעבודה זרה (ו: ד״ה ומכל) וסוף פרק כל כתבי (שבת מו: ד״ה ויש״ג)): ב [ג]הֵיכָא שֶׁהִתְנוּ בְּתִחִלָּה, אִם אַחַר כָּךְ בְּשָׁעַת חֲלֻקָּה (יג) נִתְרַצָּה הָאֵינוֹ יְהוּדִי לַחֲלֹק בְּשָׁוֶה, מֻתָּר: ג [ה]הֵיכָא

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [ב] בְּיוֹמוֹ. עַיִן בְּאֹר הַיֵּטֶב, וְעַיִן בְּיֵד אֶפְרַיִם דְּבָרִים בְּרוּרִים בְּפֵרוּשׁ דִּבְרֵי הַשּׁ״ד וּמִגֵּן אַבְרָהָם. אִם הֵם אֵין עוֹשִׂין כְּלוּם רַק שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי מַסִּיק הַתַּנּוּר וְאוֹפֶה בּוֹ וְנוֹתְנִין שְׂכִירוּתוֹ, אַף עַל גַּב דְּהַיִּשְׂרְאֵל אָסוּר לְקַבֵּל הַשְּׂכִירוּת מִשּׁוּם שְׂכַר שַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם רַשַּׁאי לַחֲלֹק סְתָם בְּהַבְלָעָה. מִגֵּן אַבְרָהָם. וְעַיִן שָׁם וְנִיחָא שָׁם טַעֲוּת סוֹפֵר בְּמִגֵּן אַבְרָהָם שֶׁכָּתוּב אֲפִלּוּ הַתַּנּוּר לְחֶפְצֵי וְצָרִיךְ לוֹמַר אֲפִלּוּ הִתְנוּ וְלֹא הַתַּנּוּר, עַיִן שָׁם וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) בְּמַה שֶׁהִשִּׂיג עַל מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּמַה דְּאִירֵי בְּהַבְלָעָה]: (ג) **בְּיוֹמוֹ.** כֵּיוָן דְּהַיִּשְׂרְאֵל עוֹשֶׂה נֶגֶד מַה שֶּׁעָשָׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת הֲרֵי לֵיהּ הָאֵינוֹ יְהוּדִי שְׁלוּחוֹ בְּשַׁבָּת, וְהוּא הַדִּין כְּשִׂיְשְׂרָאֵל מַחֲיֵב לַעֲסֹק הַכֹּל וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי מִתְעַסֵּק בְּשַׁבָּת. כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו לא כָּתַב כֵּן. וְעַיִן בַּ״ח (ס״א) וּבְיֵד אַהֲרֹן (הגב״י). אִם הֵם אֵין עוֹשִׂין כְּלוּם רַק שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי מַסִּיק הַתַּנּוּר וְאוֹפֶה בּוֹ וְנוֹתְנִין שְׂכִירוּתוֹ, אַף עַל גַּב דְּהַיִּשְׂרְאֵל אָסוּר לְקַבֵּל הַשְּׂכִירוּת מִשּׁוּם שְׂכַר שַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם רַשַּׁאי לַחֲלֹק סְתָם בְּהַבְלָעָה. מִגֵּן אַבְרָהָם. עַיִן שָׁם וְנִיחָא שָׁם טַעֲוּת סוֹפֵר בְּמִגֵּן אַבְרָהָם שֶׁכָּתוּב אֲפִלּוּ הַתַּנּוּר לְחֶפְצֵי וְצָרִיךְ לוֹמַר אֲפִלּוּ הִתְנוּ וְלֹא הַתַּנּוּר, עַיִן שָׁם וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) בְּמַה שֶׁהִשִּׂיג עַל מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּמַה דְּאִירֵי בְּהַבְלָעָה]: (ג) **בְּיוֹמוֹ.** כֵּיוָן דְּהַיִּשְׂרְאֵל עוֹשֶׂה נֶגֶד מַה שֶּׁעָשָׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת הֲרֵי לֵיהּ הָאֵינוֹ יְהוּדִי שְׁלוּחוֹ בְּשַׁבָּת, וְהוּא הַדִּין כְּשִׂיְשְׂרָאֵל מַחֲיֵב לַעֲסֹק הַכֹּל וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי מִתְעַסֵּק בְּשַׁבָּת. כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו)

בַּאֹר הַיֵּטֵב

לְקַבֵּל הַשְּׂכִירוּת מִשּׁוּם שְׂכַר שַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם רַשַּׁאי לַחֲלֹק סְתָם בְּהַבְלָעָה. מִגֵּן אַבְרָהָם. עַיִן שָׁם וְנִיחָא שָׁם טַעֲוּת סוֹפֵר בְּמִגֵּן אַבְרָהָם שֶׁכָּתוּב אֲפִלּוּ הַתַּנּוּר לְחֶפְצֵי וְצָרִיךְ לוֹמַר אֲפִלּוּ הִתְנוּ וְלֹא הַתַּנּוּר, עַיִן שָׁם וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) בְּמַה שֶׁהִשִּׂיג עַל מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּמַה דְּאִירֵי בְּהַבְלָעָה]: (ג) **בְּיוֹמוֹ.** כֵּיוָן דְּהַיִּשְׂרְאֵל עוֹשֶׂה נֶגֶד מַה שֶּׁעָשָׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת הֲרֵי לֵיהּ הָאֵינוֹ יְהוּדִי שְׁלוּחוֹ בְּשַׁבָּת, וְהוּא הַדִּין כְּשִׂיְשְׂרָאֵל מַחֲיֵב לַעֲסֹק הַכֹּל וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי מִתְעַסֵּק בְּשַׁבָּת. כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו)

בְּאוּר הֲלָכָה

יוֹרֶה דֵּעָה רצ״ד סָעִיף י״ג גְּבִי עֲרֵלָה, דְּדִין אֶחָד הוּא עִם עַנְיָנֵנוּ לְהַרְמַב״ם (שבת פ״ו הי״ד) וּמֵאכָלוֹת אֲסוּרוֹת פ״י הי״ד) בְּכָל הַפָּרָטִים, וּכְשֶׁנִּיהֶם הֶעְתִּיק הַמְחַבֵּר אֶת לְשׁוֹנוֹ מַמָּשׁ, וְלֹא הִזְכִּיר כְּלָל שֶׁיִּהְנֶה הַן רַב אוֹ מְעַט, אֶלָּא עַל בְּרָכָחָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ דְּרָצָה הָרַמְב״ם רַק לְאַפּוֹקֵי שֶׁלֹּא יְהֵא עִמּוֹ שֶׁיְּבוֹאוּ לְחַשְׁבּוֹן, וְכָלַל הָעִנְיָן בִּלְשׁוֹן קְצָרָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַשּׁ״ך שָׁם (סק״ כז) דְּבָזֶה הֶעְתִּיק הָרַמְב״ם אֶת סֵיפָא דִּבְרֵיהֶא דְּאִם בָּאוּ לְחַשְׁבּוֹן אָסוּר: * **וְחָלְקוּ סְתָם. עַיִן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ח), וְכָל הַדְּבָרִים הוּא מִבְּרֵיהֶא שָׁם בְּגְמָרָא כ״ב עַמּוּד א׳ וּמִפֵּרוּשׁ רַשׁ״י שָׁם (ד״ה סתמא), **וְעַיִן בְּמִגֵּן אַבְרָהָם** (סק״ג) **שֶׁהֶבִיא מֹהֲרַנְ״ו יְרוּחָם** (נתיב יב חלק יב) **וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וְאִם מִסְתָּמָא לָקַח הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת בְּלֹא אֲמִירַת יִשְׂרָאֵל, בְּאִיָּה וְלֹא אִיפְשִׁיטָא וּלְקוּלָא, וְאַחַר כָּךְ הֵבִיא פֵּרוּשׁ רַשׁ״י עַל זֶה עַיִן שָׁם,** וְעַיִן בְּפֵרוּשׁ מְגַדִּים (א״א סק״ג) וּלְבוּשֵׁי שָׁרָד שֶׁפֵּרְשׁוּ דְּלְהַרַמְבַּ״ן יְרוּחָם כֵּיוָן שֶׁלָּקַח הָאֵינוֹ יְהוּדִי מִתְּחִלָּה מַעֲצָמוֹ סְתָם אֲפִלּוּ אָמַר לוֹ יִשְׂרָאֵל אַחַר כָּךְ אַתָּה נָטַלְתָּ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַאֲנִי אֶטֹּל כְּנֶגְדּוֹ יוֹם הַחל גַּם כֵּן מֻתָּר, אֲבָל לְרַשׁ״י אָסוּר זֶה עַיִן שָׁם. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי** נִרְאֶה דְּהַרַמְבַּ״ן יְרוּחָם לֹא כֵּוָן לָזֶה, דְּכוּלֵי עָלְמָא קַשְׁיָא לְהוּ דְּהַיִּשְׂרְאֵל אָסוּר לוֹ לְהַזְכִּיר שֶׁל שַׁבָּת בְּשָׁעַת חֲלוּקָה אֲפִלּוּ אִם בָּרַר נָטַל הָאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁל שַׁבָּת בְּתִחִלָּה, עַיִן בְּסִפְרוֹ הַתְּרוּמָה (סי׳ קמו) וּבְטוּר בְּרִישׁ הַסִּימָן, וְלָמָּה לָן לוֹמַר שֶׁהִתְנוּ יְרוּחָם יֵחָלֵק עַל כֻּלָּן, אֶלָּא **מְנַנַּת רַבֵּנוּ יְרוּחָם הוּא לְבָאֵר הָאִבְּעְיָא שֶׁאֵינוֹ יְהוּדִי נָטַל כְּנֶגֶד יוֹם הַשַּׁבָּת הֵן רַב אוֹ מְעַט וְהַיִּשְׂרְאֵל כְּנֶגְדּוֹ יוֹם** הַסָּעִיף הַזֶּה מְיֵרֵי שֶׁהַיִּשְׂרְאֵל וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי הֵם שֻׁתָּפִים בְּגוּף הַתַּנּוּר וְהַמָּרְחָץ, אֲבָל אִם אֵין לָאֵינוֹ יְהוּדִי חֵלֶק בְּגוּף הַתַּנּוּר רַק שֶׁהוּא מְקַבֵּל חֵלֶק בָּרָוח בִּשְׂכִיל שֶׁהוּא אוֹפֶה וּמַסִּיק הַתַּנּוּר, יֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא מְהֵנֵי בָּזֶה אֲפִלּוּ כְּשֶׁמַּתְנֶה בְּתִחִלָּה טֹל אַתָּה חֶלְקְךָ בְּשַׁבָּת וַאֲנִי יוֹם אֶחָד בְּחֹל, דְּכֵיוָן שֶׁגּוּף הַתַּנּוּר הוּא שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֲרֵי לֵיהּ כְּמַשְׁכִּיר לוֹ תַּנּוּרוֹ עַל שַׁבָּת שֶׁיַּסִּיק לוֹ בִּשְׂכִיל זֶה הַשָּׂכָר יוֹם אֶחָד שֶׁל חֹל, וְאָסוּר לִטֹּל שָׂכָר שַׁבָּת. וְעַיִן בְּמִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) שֶׁמַּסִּיק דְּיֵשׁ לָחֹשׁ לְהַחְמִיר כְּדַעָה זוֹ, וְדַוְקָא בְּאֹפֶן זֶה שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ בְּהַבְלָעָה, (ו) אֲבָל אִם הוּא בְּהַבְלָעָה כְּגוֹן שֶׁאוֹמֵר לְאוֹפֶה טֹל אַתָּה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה יָמִים וַאֲנִי שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה יָמִים, שָׁרֵי כְּשֶׁהַתְּנָה זֶה בְּתִחִלַּת הַשָּׁפוּפוֹת. (ז) [ג]וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁסּוֹבְרִין דְּלֹא בָּעֵינַן בְּזֶה שֶׁאֵין לָאֵינוֹ יְהוּדִי חֵלֶק בְּגוּף הַתַּנּוּר הִתְנוּ מֵעִיקָּרָא, כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּהַבְלָעָה: (ט) **בְּיוֹמוֹ.** דְּאָז כֵּיוָן דְּהַיִּשְׂרְאֵל עוֹשֶׂה כָּל יוֹם רִאשׁוֹן הֲרֵי לֵיהּ הָאֵינוֹ יְהוּדִי כְּשֻׁלּוּחוֹ לַעֲשׂוֹת כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת בִּשְׂבִילוֹ, וּלְכָךְ בָּעֵינַן שֶׁיִּתְּנֶה מֵעִיקָּרָא וְכַנַּ״ל. (י) וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּהוּא הַדִּין אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי נָתַן מָעוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהִתְעַסֵּק בָּהֶם בְּחֹל, וּבְשַׁבָּת מִתְעַסֵּק הוּא, דְּאָסוּר לְיִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ שָׂכָר מִן הָרָוַח שֶׁנּוֹלַד בְּשַׁבָּת, אֲבָל אִם נָתַנָה הַיִּשְׂרָאֵל עִמּוֹ מֵעִיקָּרָא שֶׁלֹּא יְהֵא מֻטָּל עָלָיו יוֹם הַשַּׁבָּת כְּלָל, דְּאִי לָאו הָכִי כֵּיוָן דְּהַמְּלָאכָה הַזֹּאת מֻטֶּלֶת עַל יִשְׂרָאֵל וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי עוֹשֶׂה שְׁלִיחוּתוֹ אָסוּר: (יא) **אַדַּעְתַּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ קָעָבִיד.** בְּשִׂכִיל חֶלְקוֹ, (ט) דַּהֲוָה לֵיהּ כְּאָרִיס דְּמַתִּי מִדִּינָא, וְכַנַּ״ל בְּרֵישׁ סִימָן רמ״ג, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא לוֹקֵחַ בַּפְּרוֹת עָבִיד אַדַּעְתַּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ וְחֶלְקַ הַיִּשְׂרָאֵל נִשְׁבָּח מִפֵּילָא, וְהוּא הַדִּין כָּאן, אֶלָּא דְּשָׁם אָסוּר בְּתַנּוּר מִשּׁוּם מַרְאִית הָעַיִן שֶׁיֹּאמְרוּ שְׁכִירוּ הוּא, וְכָאן לֵיכָּא מַרְאִית עַיִן דְּהַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁיֵּשׁ לָאֵינוֹ יְהוּדִי חֵלֶק בּוֹ: (יב) **בְּהַבְלָעָה.** דְּאִי לָאו הָכִי מֵיחֲזֵי כִּשְׂכַר שַׁבָּת: ב (יג) **נִתְרַצָּה הָאֵינוֹ יְהוּדִי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁעָלָה לְפִי מַה שֶּׁהִתְנוּ הֵן רַב אוֹ מְעַט, עַל חֵלֶק הַשַּׁבָּת יוֹתֵר מִיּוֹם אֶחָד הַחל שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבְשָׁעַת חֲלֻקָּה נִתְרַצָּה לַחֵלֶק בְּשָׁוֶה, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא אָמְרִינַן דְּאִגְּלַאי מִילְּתָא לְמִפְרַע דְּהַתְּנַאי דְּמֵעִיקָּרָא הָעָרְמָה הָיָה שֶׁלּוֹ לְבַדּוֹ. וְדַוְקָא הָיָה שְׁלוּחוֹ לְמִלְאֶכֶת שַׁבָּת, אֲבָל מַתָּנָה בְּעָלְמָא הוּא דְּיָהֵיב לֵיהּ הָאֵינוֹ יְהוּדִי, כֵּיוָן דְּהִתְנוּ מִתְּחִלָּה שֶׁיִּהְיֶה יוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁלּוֹ לְבַדּוֹ. וְדַוְקָא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְפִסְקֵ כְּדַעַת הָרַאֲבַ״ד (ע״ז כב. ד״ה ואם באו) שֶׁמַּחְמִיר בָּזֶה, מִשּׁוּם דְּאִגְּלַאי מִילְּתָא לְמִפְרַע דְּהַתְּנַאי דְּמֵעִיקָּרָא הָעָרְמָה הָיָה שֶׁלּוֹ, וְגַם בְּשָׁעַת חֲלֻקָּה לֹא אָמַר לוֹ עֲבֹד אַתָּה בְּשַׁבָּת וַאֲנִי בְּחֹל, וְגַם בְּשָׁעַת חֲלֻקָּה אֲפִלּוּ אִם לֹא אָמַר לוֹ עֲבֹד אַתָּה בְּשַׁבָּת וַאֲנִי בְּחֹל, וְגַם בְּשָׁעַת חֲלֻקָּה לֹא הִזְכִּיר לוֹ שֶׁל שַׁבָּת [ג]אֶלָּא רוֹצֶה לַחֲלֹק עִמּוֹ סְתָם בְּשָׁוֶה, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר כֵּיוָן שֶׁלֹּא הִתְנוּ קֹדֶם שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ: (ח) **וְחָלְקוּ סְתָם.** הַיְינוּ שֶׁבְּשָׁעַת חֲלֻקָּה לֹא הִזְכִּיר לוֹ יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לוֹמַר אַתָּה תִּטֹּל כְּנֶגֶד יוֹם עֲמָלְךָ בְּשַׁבָּת וַאֲנִי אֶטֹּל כְּנֶגֶד יוֹם עֲמָלִי בְּחֹל, אֶלָּא חָלְקוּ סְתָם בְּשָׁוֶה, וְגַם מִיֵּרֵי שֶׁלֹּא אָמַר לוֹ בְּתִחִלָּה עֲבֹד אַתָּה בְּשַׁבָּת וַאֲנִי אֶעֱבֹד כְּנֶגְדֶּךָ בְּחֹל, אֶלָּא הָאֵינוֹ יְהוּדִי עָשָׂה מֵעַצְמוֹ שֶׁלֹּא בְּצִוּוּיוֹ, דְּאִי לָאו הָכִי אָסוּר לְכֻלֵּי עָלְמָא בְּכָל זֶה, דְּגַלֵּי דַּעְתּוֹ דְּשִׁלּוּחוֹ הָיָה עַל שַׁבָּת וְהוּא עָמַל כְּנֶגְדּוֹ בְּחֹל, כֵּיוָן שֶׁמִּתְּחִלָּה הַשַּׁל עַל שְׁנֵיהֶן יַחַד. וְדַע דְּכָל חֵלֶק בָּרָוח בִּשְׂכִיל שֶׁהוּא אוֹפֶה וּמַסִּיק הַתַּנּוּר, יֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא מְהֵנֵי בָּזֶה אֲפִלּוּ כְּשֶׁמַּתְנֶה בְּתִחִלָּה טֹל אַתָּה חֶלְקְךָ בְּשַׁבָּת וַאֲנִי יוֹם אֶחָד בְּחֹל, דְּכֵיוָן שֶׁגּוּף הַתַּנּוּר הוּא שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֲרֵי לֵיהּ כְּמַשְׁכִּיר לוֹ תַּנּוּרוֹ עַל שַׁבָּת שֶׁיַּסִּיק לוֹ בִּשְׂכִיל זֶה הַשָּׂכָר יוֹם אֶחָד שֶׁל חֹל, וְאָסוּר לִטֹּל שָׂכָר שַׁבָּת. וְעַיִן בְּמִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) שֶׁמַּסִּיק דְּיֵשׁ לָחֹשׁ לְהַחְמִיר כְּדַעָה זוֹ, וְדַוְקָא בְּאֹפֶן זֶה שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ בְּהַבְלָעָה, (ו) אֲבָל אִם הוּא בְּהַבְלָעָה כְּגוֹן שֶׁאוֹמֵר לְאוֹפֶה טֹל אַתָּה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה יָמִים וַאֲנִי שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה יָמִים, שָׁרֵי כְּשֶׁהַתְּנָה זֶה בְּתִחִלַּת הַשָּׁפוּפוֹת. (ז) [ג]וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁסּוֹבְרִין דְּלֹא בָּעֵינַן בְּזֶה שֶׁאֵין לָאֵינוֹ יְהוּדִי חֵלֶק בְּגוּף הַתַּנּוּר הִתְנוּ מֵעִיקָּרָא, כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּהַבְלָעָה: (ט) **בְּיוֹמוֹ.** דְּאָז כֵּיוָן דְּהַיִּשְׂרְאֵל עוֹשֶׂה כָּל יוֹם רִאשׁוֹן הֲרֵי לֵיהּ הָאֵינוֹ יְהוּדִי כְּשֻׁלּוּחוֹ לַעֲשׂוֹת כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת בִּשְׂבִילוֹ, וּלְכָךְ בָּעֵינַן שֶׁיִּתְּנֶה מֵעִיקָּרָא וְכַנַּ״ל. (י) וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּהוּא הַדִּין אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי נָתַן מָעוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהִתְעַסֵּק בָּהֶם בְּחֹל, וּבְשַׁבָּת מִתְעַסֵּק הוּא, דְּאָסוּר לְיִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ שָׂכָר מִן הָרָוַח שֶׁנּוֹלַד בְּשַׁבָּת, אֲבָל אִם נָתַנָה הַיִּשְׂרָאֵל עִמּוֹ מֵעִיקָּרָא שֶׁלֹּא יְהֵא מֻטָּל עָלָיו יוֹם הַשַּׁבָּת כְּלָל, דְּאִי לָאו הָכִי כֵּיוָן דְּהַמְּלָאכָה הַזֹּאת מֻטֶּלֶת עַל יִשְׂרָאֵל וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי עוֹשֶׂה שְׁלִיחוּתוֹ אָסוּר: (יא) **אַדַּעְתַּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ קָעָבִיד.** בְּשִׂכִיל חֶלְקוֹ, (ט) דַּהֲוָה לֵיהּ כְּאָרִיס דְּמַתִּי מִדִּינָא, וְכַנַּ״ל בְּרֵישׁ סִימָן רמ״ג, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא לוֹקֵחַ בַּפְּרוֹת עָבִיד אַדַּעְתַּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ וְחֶלְקַ הַיִּשְׂרָאֵל נִשְׁבָּח מִפֵּילָא, וְהוּא הַדִּין כָּאן, אֶלָּא דְּשָׁם אָסוּר בְּתַנּוּר מִשּׁוּם מַרְאִית הָעַיִן שֶׁיֹּאמְרוּ שְׁכִירוּ הוּא, וְכָאן לֵיכָּא מַרְאִית עַיִן דְּהַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁיֵּשׁ לָאֵינוֹ יְהוּדִי חֵלֶק בּוֹ: (יא) **וְאֵין הַיִּשְׂרָאֵל נֶהֱנֶה וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהַנַּאתוֹ הוּא רַק הֲנָאָה דְּמֵפִילָא, אֲבָל אֵין הָאֵינוֹ יְהוּדִי עוֹשֶׂה מְלַאכְתּוֹ בִּשְׂבִילוֹ לְהַנּוֹתוֹ דְּלֵהֲוֵי כִּשְׁלּוּחוֹ בָּזֶה, כֵּיוָן דְּאֵין מֻטָּל כְּלָל עַל יִשְׂרָאֵל בָּזֶה לַעֲשׂוֹת בְּשַׁבָּת, דְּהָא בְּחֹל מְחַמְּמִין שְׁנֵיהֶם וּבְשַׁבָּת אֵין הָאֵינוֹ יְהוּדִי יָכוֹל לְכַוֵּן שֶׁיַּעֲסֹק עִמּוֹ, מִשּׁוּם הָכִי בְּנִדְאֵי אַדַּעְתַּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ עָבִיד: (יב) **בְּהַבְלָעָה.** דְּאִי לָאו הָכִי מֵיחֲזֵי כִּשְׂכַר שַׁבָּת: ב (יג) **נִתְרַצָּה הָאֵינוֹ יְהוּדִי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁעָלָה לְפִי מַה שֶּׁהִתְנוּ הֵן רַב אוֹ מְעַט, עַל חֵלֶק הַשַּׁבָּת יוֹתֵר מִיּוֹם אֶחָד הַחל שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבְשָׁעַת חֲלֻקָּה נִתְרַצָּה לַחֵלֶק בְּשָׁוֶה, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא אָמְרִינַן דְּאִגְּלַאי מִילְּתָא לְמִפְרַע דְּהָאֵינוֹ יְהוּדִי הָיָה שֶׁלּוֹ לְבַדּוֹ. וְדַוְקָא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ל) הוּא דַּעַת רַשׁ״י וְתוֹסָפוֹת בַּעֲבוֹדָה זָרָה כ״ב עַמּוּד א׳ (רש״י ד״ה ואם באו תוס׳ ד״ה ואם באו), וְהַשּׁ״ז בְּסָעִיף קָטָן ב׳ כָּתַב דְּהָרַמְבַּ״ם (שבת פ״ו הי״ד) גַּם כֵּן כֵּוָן בָּזֶה לְהַקֵּל. וְכֵן כָּתַב הַפ״ח שָׁם בְּיוֹרֶה דֵּעָה (סי׳ רצד סי״ב) דְּלְהָרַמְבַּ״ם שְׁרֵי בָּזֶה [וְהוּא סוֹתֵר אֶת עַצְמוֹ לְמַה שֶׁכָּתַב בְּסִימָן זֶה (ס״א) דְּהָרַמְבַּ״ם מוֹדֶה בָּזֶה לְהָרַאֲבַ״ד, וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״ב)], וְכֵן לְפִי מַה שֶׁמְּפָרֵשׁ הַשּׁ״ך שָׁם (סק״ כז) אֶת דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר אֲשֶׁר דְּהוּא סָבַר גַּם כֵּן כְּהַפ״ח בָּזֶה, וְכֵן כָּתַב הַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ב) שָׁם מַתִּמִיר בָּזֶה וְהוּא סוֹתֵר לִדְבָרָיו שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן ב׳, וְכֵן כָּתַב בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (שם), וְעַיִן פְּרִי מְגַדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב (שם) שֶׁיִּשְׁבּוֹ קְצָת בְּדִחַק: (מ) נִרְאֶה דְּבָזֶה יָכוֹל הַיִּשְׂרָאֵל לְהַחֲרִישׁ לְהָאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיַּחֲלֹקוּ בְּשָׁוֶה, וּבְסָעִיף ב׳ הוּא דְּוַקָא עַל יְדֵי רְצוֹנוֹ וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (סק״ג): (נ) מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג): (ס) נִרְאֶה דְּאִם נִתְפָּרְסַם שֶׁהוּא אֵינוֹ שָׂכִיר יוֹם דֵּיתוּ לֵיכָּא מִשּׁוּם מַרְאִית עַיִן כַּנַּ״ל בְּסִימָן רמ״ג (ס״ב) שָׁרֵי: (ס) שְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט סק״ב) וְעוֹלַת שַׁבָּת (סק״ג) וּמִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ד): (ע) ר״ן (ע״ז ד׳ ד״ה ומהא) וּמִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ח):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הַרַב: א] וּבְשׁוּ״ע הרב (ס״ד) אסר. וּבְקוּ״א (סק״א) כתב דבשדה אפשר להקל. **ב]** בְּשׁוּ״ע הרב (קו״א סק״ב) כתב דדוקא בתנור וסחורה וכיוצא בהם האיבעיא של הגמרא הוא דוקא אם חלקו סתם בשוה בסוף אבל אם נטל האינו יהודי שכר השבתות והניח לישראל שכר יום ראשון אסור ודאי, אבל בעבודת השדה אף אם נטל האינו יהודי לעצמו שכר השבת והניח לישראל שיטול שכר יום ראשון לבדו הוי איבעיא בגמרא דלא אישפשיטא ולדעת הרמ״א אפשר להקל בהפסד גדול. **ג]** וּבְשׁוּ״ע הרב (ס״ב) התיר רק בהתנה והחשבון בהבלעה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah